CÂU CHUYỆN SẢN PHẨM
SỰ RA ĐỜI CỦA SẢN PHẨM TUYẾT SƠN TRÀ SUỐI GIÀNG - YÊN BÁI

Cây chè cổ thụ Suối Giàng ước tính từ 100 năm đến 300 năm tuổi, mọc tự nhiên trên núi cao, cây to tán rộng và búp trắng như tuyết nên được gọi là shan tuyết.

Truyền thuyết của người Mông kể lại rằng: Có nàng tiên được Thượng đế ban một loại hạt quý và nàng đã mang đi gieo trên vùng núi có độ cao trên 1000 mét quanh năm khí hậu mát mẻ, mây mù bao phủ bốn mùa. Hạt quý gieo xuống không cần chăm bón vẫn nảy mầm phát triển khỏe mạnh. Cây cứ hút sinh khí của đất trời mà lớn lên nhanh chóng và cành lá sum xuê, lá to bản dày như bàn tay, cạnh lá có răng cưa nhọn, màu lá xanh thẫm các búp nhỏ, có lông tơ bám chắc chắn màu trắng như tuyết và cây ra hoa kết trái,

trái rụng xuống lại sinh sôi nảy nở và cứ thế, cứ thế cây mọc thành rừng bao phủ cả vùng đất này, khỉ kéo nhau về hái quả, hái lá để ăn và sinh sống trên những cây to đông đúc.

Có đôi vợ chồng người Mông di cư, họ đi qua hết triền núi này đến triền núi khác để tìm chỗ cắm lều, tra hạt sinh sống. Đi đến đây người vợ mệt quá không thể đi tiếp được nữa nên hai vợ chồng đã ngồi nghỉ dưới gốc cây có tán xòe rộng, gốc xù xì. Người chồng tiện tay hái một lá cho vào miệng nhai thì thấy miệng hơi đắng và chát, lúc sau thấy có vị ngọt nơi cổ họng, người chồng bèn hái thêm mấy lá cho vào nồi đung lấy nước cho vợ uống… Và kỳ lạ thay… cái vị hơi đắng, chát, rồi ngọt nơi đầu lưỡi, thấm sâu dần nơi cổ họng ấy đã khiến người vợ tỉnh táo, nhanh nhẹn trở lại… Trên đầu họ là chim hót và đàn khỉ tung tăng leo trèo trên cây. Họ nghĩ rằng vùng đất này là đất lành nên muông thú sinh sống, cây cối sinh sôi…hai vợ chồng quyết tâm dừng chân ở đây để sinh sống…Họ đặt tên là Suối Giàng, nghĩa là suối của trời và đặc biệt, cây mà họ hái lá đun nước uống họ coi đó là vị thuốc thần dược đã giúp lấy lại tinh thần sảng khoái, khỏe mạnh và đặt tên là: Sùa dê! Nghĩa là: Chè thuốc! Từ đó: Hàng ngày họ hái lá đun nước uống, có con đàn cháu đống, sinh sống đến ngày nay.

Hợp tác xã Suối Giàng được đóng trên địa bàn có vùng chè được thiên nhiên ban tặng với khí hậu quanh năm mát mẻ, thổ nhưỡng phù hợp cho cây chè sinh trưởng và phát triển do vậy vùng đất Suối Giàng đã được nổi tiếng hơn nhờ có cây chè, đặc biệt, sản phẩm Tuyết Sơn Trà Suối Giàng được sản xuất, đóng gói hoàn thành phẩm tại nơi có cây chè nên rất đảm bảo về chất lượng cũng như góp phần đẩy mạnh thương hiệu chè SUỐI GIÀNG – YÊN BÁI.

Cây chè đã gắn với người Mông nơi đây một nét đặc trưng mà nơi khác không có được đó là: Từ xa xưa, người Mông đã tạo tán cho cây chè bằng cách buộc hòn đá nặng vào cành chè, nhét hòn đá và các nhánh của cành chè. Cây chè vẫn sinh trưởng và mọc tốt sum suê. Đến mùa thu hái chè búp tươi, các gia đình dậy từ sáng sớm lên núi hái chè. Trên núi, râm ran tiếng cười nói và những đôi tay hái chè thoăn thoắt, tiếng búp chè được bấm bẻ phát ra tiếng kêu tanh tách do búp chè to, cẫng chè thưa. Đến cuối buổi chè được gùi từ trên núi về bán cho các xưởng sản xuất. Đây cũng là nét văn hóa đặc trưng của chè Suối Giàng, cây chè nơi đây không những mang lại cho người dân nguồn thu nhập từ búp chè mà giờ đây Suối Giàng còn là điểm du lịch hấp dẫn du khách bởi có vùng chè cổ thụ, có khí hậu mát mẻ và cùng bà con trải nghiệm thu hái, tự tay sao chè, cùng thưởng thức thứ đồ uống do chính tay du khách làm ra.

Cây chè vốn đã sống nhờ khí hậu thổ nhưỡng để sinh trưởng và phát triển và cây chè cũng được coi là cây xóa đói giảm nghèo ở vùng cao có đến 98% là dân tộc Mông. Từ những năm đầu của thập niên 60 cây chè đã được Nhà nước chú trọng phát triển, thành lập ra các cơ sở chế biến để tiêu thụ sản phẩm cho người dân nơi đây. Những Công ty lập ra mục đích là quản lý, thu mua nguyện liệu để sản xuất ra sản phẩm có tên gọi chung là chè đặc sản Suối Giàng. Tuy nhiên, khi cơ chế thị trường thay đổi, chuyển đổi từ Công ty Nhà nước sang cơ chế Công ty cổ phần thì chè Suối Giàng dần bị mai một, chất lượng chè thành phẩm kém đi, người tiêu dùng quay lưng với chè Suối Giàng (đó là vào những năm 2005 – 2006). Điều đó, đã khích lệ những người tâm huyết sống gắn bó với cây chè, ăn ngủ với hương chè trong mỗi đêm sản xuất một khát khao: Là phải tìm cách để lấy lại giá trị cũng như thương hiệu chè Suối Giàng. Hợp tác xã Suối Giàng được tập hợp những con người như thế với sứ mệnh đặt trên vai là: Lấy lại uy tín của chè Suối Giàng (Thành lập HTX Suối Giàng năm 2007) Và sản phẩm sản xuất ra được chọn với tên khác biệt: Tuyết Sơn Trà! Sự ra đời của sản phẩm chè Tuyết Sơn Trà Suối Giàng đã đánh dấu một bước đổi thay mới cho vùng chè.

